

Előfizetési árak:
 Egész évre 60 Lel
 Félévre 30 .
 Negyedévre 15 .
 Egyes szám ára 1.50 L.
 Megjelenik minden szombaton.
 Kéziratokat nem adunk vissza.
 Telefonszám: 35.

DEVA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség:
 Regina Maria-u. 12., hová a
 lap szellemi részét illető min-
 den közlemény intézendő.
 Kiadóhivatal:
 Déva, Regina Maria-u. 12.
 hová az előfizetések és hir-
 detések küldendők.

Felolós szerkesztő:
SZÉKELY LAJOS

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztő:
KOVÁCS KÁROLY

Anyanyelv.

A bukaresti kormánynak azon intézkedése, mellyel a szerzetesek, szerzetesnők által fenntartott és községi iskolák tanítási nyelvül a román rendeli el, páratlanul áll a maga nemében. Tudvalevő dolog, ugyanis, hogy Erdélyben több magyar és szász ilyen iskola is van, amelyek ezzel a rendelettel egészen elvesztik céljukat és létalapjukat.

A rendeletnek az a szomorú következménye lesz, hogy számos és számos fiatal fejlődő lélek, aki most kapja az első ismereteket, kénytelen lesz a fejlődésben megállni. De, ha alkalom van rá, még mindig ott van a másik módszer: románul tanulhat tovább. Kénytelen lesz nem az anyanyelvén elsajátítani azokat az ismereteket, amelyekkel az életben meg kell állania a helyét.

Éppen azért olyan sérelmes ez az intézkedés, mert szerzetesek és szerzetesnők vagy községek által fenntartott iskolák többnyire alsóbbfokú iskolák. Elemi- vagy polgáriskolák. Így a nem román anyanyelvű kis gyermekek tanulása válik lehetetlenné, vagy kényszerül a román nyelv útján való ismeretszerzésre.

Mi más ez, mint a nem román nyelvek elnemismerése? Kényszerítő eszköz, amely a fiatal egyéneket anyanyelvének elhagyására akarja kényszeríteni.

S itt van a kettős sérelem. Mert nemcsak a gyermek, a szülő s mondjuk a romániai népkisebbségek szenvednek ezáltal sérelmet, hanem az *anyanyelv* is. Miféle anyanyelv? Ez volna az az ide nem találó kérdés, mely a másik részről, mondjuk a hivatálos helyről felvetődne. Mert föltétlenül így kérdeznék, mert csak ezzel a kérdéssel lehet még csak *látszólagos* alapot is adni a rendeletnek.

A kérdésre csupán *anyanyelv* a válaszunk. Az anyanyelv sem nem román, magyar, német vagy francia, vagy angol, hanem pusztán és önmagában fogalmat fedő: *anyanyelv*. Az a nyelv, illetőleg helyesebben kifejezve, az emberi gége által kifejezhető hangoknak az az összesége, amellyel a kisgyermek e világban magát legelőször kifejezni és megérteni tudja. Ez az a ténykedése, amely által embernek számít, emberré lesz, amely által előrehalad és szellemileg mind közelebb jut az emberhez. Anyanyelve minden embernek van s az szent kell hogy legyen előtte nemcsak azért, mert az *anya* nyelve,

hanem azért is, mert első emberi tevékenysége, e világ fölfogása csak azáltal vált lehetővé.

S akinek a sors megadta a lehetőséget, hogy anyanyelvén szívja magába az ismereteket, annak, ha már a gyermeki fejlődés stádiumában van, roppant nehéz azt most egy másik nyelven folytatni. Az ember, mint mondani szokás s ami teljes igazság is, *anyanyelvén gondolkodik*. Gondolkozni amugy is nehéz megtanulni, nehéz a gyermeki lelket a gondolkodásra fogni, de százszor nehezebb azt úgy elérni, hogy anyanyelvét is elveszjük tőle. Nemcsak a gyermeknek jelent ez munkatöbbletet, de lényegesebben több tanítói fáradság mellett kevesebb eredményt is. Iskoláink célja pedig nem az, hogy kevesebb eredményt produkáljanak, hanem minél többet, hiszen az élet mindennap többet és többet kíván tőlünk.

A támadás tehát indirekte az anyanyelvet érte. Az emberiségnek azt a szent jogát, amelyhez önkéntelenül, belső ösztönétől vezérelve ragaszkodik s amit semmiféle intézkedéssel nem lehet eltörölni.

Nem beszélünk még arról, hogy az anyanyelven megtanult dolgok később felejtődnek el és hogy a többi nyelvekhez

Erdélyi problémák.

Gyárfás Elemér könyve.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság kiadása. Kolozsvár, 1923.

Értekes, érdekes és szükséges könyv. Az Erdélyi Irodalmi Társaság hivatásának helyes felismeréséről tett tanúbizonyságot, amikor e könyv kiadását vállalta.

A könyv szerzője Gyárfás Elemér, volt főispán, publicista, az erdélyi magyar politika egyik legtisztábbbanlátó, nagy tudású vezérlője. Husz évi publicisztikai működését gyűjtötte itt kötetbe, természetesen csak azon dolgokat véve fel, amelyek Erdélyről és annak problémáiról szólnak.

Ez a kiválogatás, merjük állítani, az erdélyi magyarság szájaize szerint történt. A szerzői hűség egyáltalán nem kontárkodott beie, hogy célon kívüli dolgokat is a kötetbe felvegyen. Ugyanígy, hogy a kötetet elolvasva, nem egy szaggatott tartalom összetételét, hanem egy szerves egész benyomását hagyja hátra az olvasóban.

A kötetnek ez is egyik érdeme, mert lebilincselő erejénél fogva, amihez természetesen még más dolgok is járulnak, az olvasót az egész kötetnek az elolvasására kényszeríti. Természetesen csak azokat fogja lekötni, akiket Erdély problémái érdekelnének s akik maguknak a céltalan káoszban utmutatást akarnak nyerni.

Értekes a kötet, mert egy nagy tudású, széles látókörű közéleti férfi husz éven át hirtetett elveit foglalja magában. S végtelenül érdekes, az egyéniséget vizsgáló szempontjából, hogy ez a felfogás husz év múlva se változik. Nem változik, mert ez a husz év éppen a szerző felfogásának helyességét szentesíti.

E felfogás, egészen röviden, egyik pár sorával klasszikus tömörséggel a következő: „*Ez a mi Erdélyünk megszentelt földje a szabadságnak, a türelemnek, a szeretetnek*”. Ebből következik, hogy az itt lakó népfajoknak szeretniük és becsülniük kell egymást, mert más-különbben nem élet, hanem a halál fog e szép földön mindent birtokába venni.

Történelmi hivatást lát az erdélyi magyarság életében. Európa délkeleti felén van két árva, elhagyott népfaj, a magyar és a román. Körülöttek idegen és ellenséges érzületű népfajok alkotnak szinte szerves egészet. E két fajnak meg kell tehát találania egymást, mert egyik se bír annyi erővel, hogy egyedül ellenállhasson. *E két egymásra utalt, de ma még ellenséges népfaj kibékítésén kell az erdélyi magyarságnak munkálni, még akkor is, ha mindkét oldalról egyelőre félreértés és visszautasítás volna is a jutalma.*

Hasztalannak és céltalannak tűnik fel a mű többi tartalmát is vázolni. Mély történelmi tudások és érzékekkel, kitűnő társadalomtudományi fegyverzetel és alapos közgazdasági ismeretekkel, folyékony és könnyed stílussal Erdély szinte valamennyi kérdéséhez hozzányúl és mindeniknél helyes és indokolt irányt mutat.

E művet a szerző ugyan négy részre osztotta: elvi alap, a gyakorlat erőpróbája, történelmi fordulat és kisebbségi fronton, azért mindenütt ugyanazon helyes felfogással és előrelátással nyilvánítja véleményét az előadódó kérdések felett. Így a mű végén Erdély problémái című írása mintegy leszűrt eredménynek tekinthető. Nem kérdéses vagy elméleti tanulmány, hanem a gyakorlat által már kiforrított s így abszolút helyes alapelvek összesége.

Ezt a husz évi keserves tapasztalatot adta Gyárfás Elemér az erdélyi magyar olvasókörzöské kezébe. Adta pedig azért, hogy fölismerve a helyzetet, bepillantást nyerve a mul'ba is, erős lélekkel az életet válassza magának. Vígaszialni és irányt mutatni akar, amit az erdélyi magyar közönség soha se utasíthat vissza. E husz éves munkásság Gyárfásnak ezt valóság-gal kötelességévé is teszi.

Kötelességévé teszi még azt, hogy az erdélyi magyarságnak vezére is legyen. A magyarság mostani politikájának alapelve az ő elve, amiket még a magyar imperium alatt, az akkori román kisebbségek érdekében is prédikált. *Olyan megdönthetetlen és a románságnál is minden körülmények között tiszteletet és elismerést parancsoló erkölcsi alap ez, hogy minden szavát, minden gondolatát a legmélyebb gondolkozással és megfontolással kell, hogy fogadják.*

Éppen ezért, hogy Gyárfás Elemér súlyos és döngő szavait ezután a román illetékesek még jobban meghallgassák, nagyon előnyösnek tartanám, ha szerző e művét — természetesen a regáli politikusokra érdektelen részletek elhagyásával — románul is kiadná és módját ejtené, hogy a bukaresti kormányférfiak is elolvassák.

Azt hiszem, ezáltal az erdélyi magyarság érdekeit nemcsak lelkileg, hanem a kormányzók felvilágosításával, külső eszközzel is előmozdítaná.

Erre az utóbbira pedig ma már nagyobb szükségünk van, mint a magunk megnyugtatóására.

A mű izléses nyomása és kiállítása a dicsőségtől sőt „Erzsébet” könyvnyomdát dicséri; kapható lapunk kiadóhivatalában.

Kovács Károly.

is az anyanyelv segítségével jutunk. Csak azt szeretnők még elmondani, vajha a rendelet szerzője is belátná ezt s egy pillanatában eszébe ötlene, hogy hiszen *én a román anyanyelv, az én anyanyelvem ellen intéztem támadást.*

Mert amilyen faji sajtósága a románnak nyelvéhez való ragaszkodása, éppen úgy az a magyarnak is. Ezért még csak nem is nagyon csodálkozhatnak, ha mi az ilyen rendeletet sérelmesnek vesszük, mert azáltal saját maguk alatt vágnák el a fát.

Déva város területén érvényes új adók és illetékek.

Déva város területére is megállapították az új városi adókat és illetékeket. Ha nagy részben összehasonlítjuk a törvény által kiszabott maximum tételekkel, azt vesszük észre, hogy a városi tanács annak körülbelül $\frac{2}{3}$ részét róvta ki Dévára.

A kirovás megvan, s így azt meg nem változtathatjuk. Különbösen sem lehet hozzászólásunk. De van egy pár kérdés, amely a nyilvánosság elé kívánkozik. És pedig:

Volt valami előirányzott összege a városi bizottságnak, amelyet ezekkel az adókkal el kellett érniök. Egyáltalán bizonyos összegig kellett megállapítani a városoknak ezeket az adókat? Volt-e valami célirányosság?

Ha volt célirányosság, ha nem, a törvény alkalmazása azt fogja elérni, hogy minden városban más-más lesz a kenyér ára.

Vagy ha egyik-másik városnak úgy tetszik, annyi adóval sújta kereskedőit, mint Bukarest városában.

Szorosan a dévai kirovást illetően látjuk, hogy a tanács a törvény legsérelmesebb pontját, a cégtábla adót úgy igyekezett enyhíteni, hogy a kereskedőket kategóriákra osztotta. Nem lehetett volna ugyanezt a kereskedők adójánál is megtenni? Hiszen a törvény 2. részének a) pontja alatti kereskedők 5-től egész 30%-ig adózhatók meg. A tanács az e kategóriába esőkre vajjon nem alkalmazhatta volna ugyanazt a kulcsot, amit a cégtáblánál véghezvitt?

A Déva város területén érvényes adók és illetékek különben itt következnek:

Közfogyasztásra vágott állatok után: nagy szarvasmarhák után fejenként 20 lei, borjuk után 6 hónaptól 2 évig 12 lei, szopós borjuk után 8 lei, 20 kilogrammon felüli sertések után 10 lei, bérbe, juh, kecske és süldők után 5 lei, bárány, gidó és szopós malac után 3 lei.

Kis sajtó után évenként 200 lei, pálinkafőző kazán után évenként 150 lei, mozgókereskedők évente 300 lei, kofák 100 lei. Népesedési hivatalnál bejelentés esetenként 6 lei, ennek másolatáért 3 lei, születési, vagy halálozási anyakönyvi kivonatért 5 lei, örökbefogadási okmányért 100 lei, házassági bizonyítványért 20 lei, kivonatért 10 lei.

A hozomány után mindenütt a maximum lett megállapítva.

Válási okmányért 100 lei. Bármilyen építésknél 1 emeletig 2 lei. Alapos épületrenoválás esetén, ha a javítandó helyiségek száma emeletenként 5 helyiség 100 lei, 5—10 helyiségig 200 lei, 10—20 helyiségig 400 lei, 20—40 helyiségig 800 lei, 40—100 helyiségig 2000 lei. Kiseb javítások után 5 helyiségig 20 lei, 5—10 helyiségig 40 lei, 10—20 helyiségig 80 lei, 20—40 helyiségig 120 lei, 40—100 helyiségig 200 lei. Temetéseknel a temetési költség után

1 lovas temetésnél 2 százalék, 2 lovas temetésnél 5 százalék, 4 lovas temetésnél 10 százalék, 6 lovas temetésnél 20 százalék.

Cimtáblák után: hitelintézetek, kereskedelmi társulatok és nagykereskedők évi 500 lei, I. osztályu kereskedők és gyógyszerészek évi 300 lei, II. osztályu kereskedők, bodegások és I. osztályu iparosok évi 200 lei, III. oszt. kereskedők és II. osztályu iparosok évi 100 lei. Idegen nyelven írott cimtáblák után 8000 lei.

Szolgák után, akik zsinorozott vagy kokárdás livrét viselnek, évenként 1000 lei. Minden szolga után, aki egyszerű livrét visel, évenként 500 lei. Automobilért üzleti célra naponként 20 lei, magánfogató után évente 500 lei, kézikocsik után magánosok részére évenként 100 lei, egyfogatu, vagy kétfogatu rugónélküli szekérért naponként 1 lovas 3 lei, 2 lovas 8 lei, 3 vagy több lovas 10 lei, egylovas hintóért naponta 6 lei, két lovas hintóért naponta 10 lei, butorkocsik lóvontatással 1000 kgrammig naponként 10 lei, 1000 kgrammon felül 15 lei. Butorkocsik vagy más expedíciós kocsik után gépjárműre 1000 kgramm után naponként 10 lei, 1000—2500 kgrammig 15 lei, 2500—3500 kgrammig 20 lei. Omnibuszok vagy egyéb személyszállító kocsik után naponként 20 lei. Magánosok automobiljai, motorbiciklik, sidekárók után 12 HP évenként 1000 lei, 13 HP—24 HP-ig 1500 lei, 25 HP—35 HP-ig 2500 lei, 37 HP—60 HP-ig 4000 lei, 60 HP felül 6000 lei, egyszerű motorbiciklik után évente 150 lei. Olyan személyek, akik a saját üzükben 36 HP-nél kisebb autómobil használják, a fenti taksák felét fizetik. Nyilvános szolgálatban használt kerékpár után évenként 50 lei. Magánosok minden ló után, akár hámos, akár nyerges, ha fényüzési célokra használják, évenként 400 lei. Minden hámos vagy lovaglásra használt ló után, amelyet az ipar vagy a kereskedelem alkalmazni kénytelen, évente 80 lei.

Cselédek után a cselédirtók fizetnek évenként az első cseléd után 40, a második után 80, a harmadik után 160, a negyedik után 320 lei, minden következő után fokozatosan az előző kétszeresét.

Állatvásárokon vagy piacokon minden darab nagy állat eladása után 50 lei, kicsi után 10 lei, sertés után 25 lei. Vásárjegy nagy állat után 10 lei, kicsi után 3 lei.

Szerencsejátékok után a jövedelem 20 százalékát. Utasok után a szállodában: luxusszállodákban naponként 8 lei, I. oszt. szállodákban 5 lei, II. oszt. szállodákban 3 lei. Külföldi utasok a fenti taksák ötszörösét fizetik. Külföldi állampolgárok, ha magánosoknál tartózkodnak, naponta 10 lei.

Házörzök ebek után évi 20 lei, luxus kutyák után évi 500 lei fizetendő. Eltévedt és a hatóságok által befogott állatok után a visszadásig, nagy állat után naponként 10 lei, kicsi után 5 lei. Tízoltó adó, amit minden 18 éven felüli polgár fizetni köteles, (köztisztviselők kivételével) évi 10 lei.

Biztosító társaságok a biztosítási díjak 1 százalékát fizetik. Fafűrészelő gépek évenként 200 lei. Cséplőgéptulajdonosok nagy gép után minden szezonban 2 métermázsza búzát, kis gép után 1 métermázsza búzát kötelesek a városnak beszolgáltatni, amely a városi tisztviselőknek lesz eladva.

Folyó hó 7-i számunkban a törvényt már közöltük s itt csak megemlítjük, hogy a 2. rész a) pontja alattiak 20%-ot, a b) pont alattiak pedig 10%-ot fizetnek.

Föléledt az Emke.

Béldy Kálmán az új elnök.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, amelynek hatékonyabb működése elé a hatóságok annyi akadályt gördítettek, vasárnap, f. hó 15-én tartotta meg rendes évi közgyűlését Kolozsváron.

A közgyűlést Sárkány Lajos alelnök nyitotta meg és indítványozta, hogy az Uralkodónak hódoló táviratot küldjenek. Elparentálta az egyesület halottait, Báró Jósika Sámuel, Báró Kemény Árpádot, Székula Ágostot, dr. Haller Gusztávot, Pallós Albertet és dr. Apáthy Istvánt.

A megnyitó után Sándor József ismertette az elmúlt év eseményeit. Az Emke taglétszáma az elmúlt évben szaporodott, mert most 3600 tagot számlál, de ez a magyarság számához képest nagyon csekély. Különösen tanujelét adták magyar kultúra szeretetüknek: Szászváros, Székelyudvarhely, Vajdahunyad, Déva, Temesvár, Arad városok és Szolnok-Dobokavármegye közönsége.

Ezután Sándor József bejelentette, hogy Csik-tapolcai Lázár Sándor földbirtokos egy millió lei értékű értékpapírt adományozott az Emkének azzal, hogy azt a magyar anyák és csecsemők védelmére használják fel. A közgyűlés felállással és percekig tartó óvációval fejezte ki háláját a nagyszerű adakozónak.

Sándor József foglalkozott a hivatalos román sajtó azon vádjával, mely szerint az egyesületet irredenta színben akarták feltüntetni. A magyarság pedig csak nemzeti törekvéseinek becsületes védelmezőjeként akarja fenntartani az Emkét.

Szóba került az Emke 600 hold birtokának a kisajátítása is, amelyet a magyarkajáni lakosok rendes áron megvásároltak, úgy, hogy az Emkének nem a semmivel egyenlő kisajátítási ár, hanem rendes vételár jutott.

Ezután Béldy Kálmánt megválasztották elnöknek, aki rögtön elfoglalta helyét és szép elnöki programot adott.

Az új elnök beszéde után Sándor József számolt be az alapszabálytervezet módosításáról, mely után a közgyűlés véget ért.

Az egyetemi beírások új rendje.

A kolozsvári egyetem rektori hivatala közzétette, hogy az egyetemre való beiratkozás csak egy vizsgálat sikeres letétele után eszközölhető.

A jogi szakra kívánt felvételnél a vizsgálat a román nyelvre, román történelemre, Románia földrajzára és a latin nyelvre terjed ki.

A bölcséleti karba való felvételnél a vizsgálat tárgyai a román nyelv, a román történelem és Románia földrajza.

Az orvosi szaknál a román nyelven, történeten és földrajzon kívül a természet-tudományokból, az anatómiából és a fizológiából kérdeznek.

A mennyiségtan természettudományi szakon a feljebb román vonatkozású tárgyakon kívül a matematikából, fizikából és chemiából kell vizsgázni a fizika-matematikai szakosoknak, a vegytani szakosoknak a fizikán és matematikán kívül a vegytanból is, a természetrajzszakosoknak a természetrajzból és vegytanból, a földrajzszakosoknak a földrajzból és természetrajzból.

A vizsgálat szóbeli és a gimnázium utolsó osztályokban tanult anyagra terjed ki. A vizsgálat Kolozsvárt az egyetemen okt. 1—15. napjain tartatnak meg. Az érettségisek előbb ideiglenesen beiratkoznak s csak a vizsgálat sikeres letétele után lesznek végleges hallgatókká.

Az összes okiratokat eredetiben kell bemutatni.

HIREK.

— **Kitüntetés.** Josif Botean, a dévai liceul „Decebal” igazgatója Ferdinand király által a „Román Koronarend” lovagjává lett kinevezve.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter kolozsvári államtitkársága Csuka Dezső volt piskii segédjegyzőt a dévai törvényszékhez irodakezelővé nevezte ki.

— **Egészségügyi statisztika.** Vármegyénk területén 1923. június hónapban az alábbi fertőző megbetegedések fordultak elő: Scarlet: Lupeni 3, Guradobra 2, Petrozsény 1, Korojesd 1, Nagypestyén 1, Szászváros 2 eset. Kanyaró: Vulcan 4, Aninosza 1, Lupeni 5, Nagybár 3, Petros 2 eset. Hastífus: Lupeni 3 eset. Szamárhurut: Vulcan 7, Hațeg 14, Beriu 1, Romos 5, Romoshely 4, Pui 7 eset. Difteria: Petrilla 1 eset. A fenti megbetegedések majdnem mind könnyű lefolyásúak voltak, úgy, hogy a hónap végén alig maradt kezelés alatt egynehány. Az egészségügyi állapot általában a múlt hónapban nagyon kedvező volt.

— **Halálozások.** Irsai Samu dévai kereskedő életének 44-ik, házasságának 18-ik évében f. hó 16-án hosszas szenvedés után Déván elhunyt. Temetése f. hó 18-án ment végbe az izr. egyház szertartásai szerint. — Dernerth Vilmos piskii lakos Emmuska nevű 2 éves kisleánykája f. hó 16-án jobblétre szenderült.

— **Jön a hóhullám.** Mult hó végén és e hó elején a hóhullám Amerikában tartózkodott, ahol valóságos halálhozó hőséget árasztott mindenütt. Onnan már átjött Európába, mert Franciaországból és Hollandiából is nagy hőséget jelentenek. Hozzánk való érkezése valószínű augusztus elejére tehető. Előfutárjai azonban már, úgy látszik, megérkeztek, mert napok óta már nálunk is nagy melegek vannak. A nagy melegben eszerint azzal vigasztalódhatunk, hogy lesz még melegebb is.

— **Ma hagyja el a sajtót Gyarmathy Ferenc „Muzsika” című kötete.** E kötetben, mely miniatűr alakban Hirsch Adolf kiadásában jelenik meg, Gyarmathy legszebb prózai írásait gyűjtötte össze. Tekintettel arra, hogy könyvvarusi forgalomba nem kerül, mindenki, aki el akarja olvasni ezeket az írásokat, már most gondoskodjon a könyv megszerzéséről. Ára 10 lei, megrendelhető a szerzőnél.

— **Ámor mozgó hirei.** Julius hó 22-én délután és esti előadásban kerül vetítésre az Atlantik filmgyár egy értékes és érdekes történelmi filmje: „Madame Recamier”, mely Napoleon korát plasztikusan varázsolja elének és a nagy császár életének nem egy intimebb részletével ismert meg. Julius hó 26-án, csütörtökön a legnépszerűbb Dorian filmek egyike kerül bemutatásra: „Lea”, melyet egy mulatságos vigjáték előz meg.

— **Egy leivel lehet drágább a barna liszt.** Az ipari és kereskedelemügyi miniszterium táviratot intézett a vármegyei prefektusokhoz, amely szerint július elsejétől a barna liszt kilogrammja 1 leivel haladhatja meg az addig érvényben volt árat. Az új liszt- és kenyérendelelet augusztus elsején lép életbe az egész országra kiterjedő hatállyal. Kivételt csupán Bukarest képez.

— **Katonai iskolába és reálba való felvétel.** Déva város polgármestere 2872/923. sz. hirdetményével az érdekeltek tudomására hozza, hogy a katonai iskolába és az aktív katonai reálba való felvételhez szükséges vizsga ügyben, amelyek f. évi augusztus 5-én, illetve aug. 15-én kezdődnek, a szászvárosi hadkiegészítő parancsnoksághoz kell fordulni, ahol a szükséges információkat is megadják.

— **Esperantó kongresszus Temesvárt.** F. hó 27—30-án Temesvárt esperantó kongresszus lesz Károly trónörökös védnöksége alatt. A kongresszus protektorai Banu és Angelescu miniszterek, tiszteletbeli elnöke pedig Gavanescu generális, a bánáti divízió parancsnoka. A kongresszus iránt nagy érdeklődés mutatkozik s külföldről is számos esperantó egyesület jelentette be részvételét. A romániai esperantistáknak ez a harmadik országos kongresszusa. Az esperantó nyelv a nemzetközi érintkezésben hova-tovább tért hódít s ma már a kereskedelem, az aviatika és turisztika nélkülözhetetlen nyelve. A művelt nagy nemzetek ipari és kereskedelmi iskoláiban kötelező tantárgy már az esperantó s nincs messze az idő, amikor szegyen lesz nem tudni esperantóul. Tokióban 40 millió lei alaptőkével „Japán Esperantó Kereskedelmi Társulat” alakult, amely a világkereskedelemben élénk részt vesz s levelezéseit esperantó nyelven bonyolítja le. A temesvári országos kongresszuson azok is részt vehetnek, akik még nem tudnak esperantóul, de hívei annak. Az odautazók 75%-os vasúti kedvezményben részesülnek s igazolványt a „III-a Rumania Esperanto Kongresszo” Timisoara IV. Bulv. Carol 13. alatti irodából szerezhetik be, ahol az elszállásolásról és a 3 napos kongresszus programjáról is kimerítő tájékoztatást nyújtanak.

— **Bácsi községben országos és hetivásárok lesznek.** Az uradalmak miniszteriuma Bácsi községnek vásártartást engedélyezett és pedig minden év április 21-én és szeptember 15-én állat és kirakodó országos vásárt és a hét minden keddjén állat- és áruhetivásárt. Ez az intézkedés nemcsak a vasúti hálózat gócpontja mellett fekvő Bácsi községnek, hanem az egész megye állattenyésztőinek és állatkereskedőinek is nagy előnyére válik.

— **A nagyobb városi építkezések terveinek jóváhagyása.** A Munitorul Oficial f. év július 5-én megjelent 74-ik száma rövid törvényt közöl, amely elrendeli, hogy a városok azoknak az építkezéseknek és közmunkáknak a terveit és művészeti iratait, amelyek 200 000 lei, vagy ennél nagyobb költségbe kerülnek, kötelesek a belügyi kormányhoz jóváhagyás végett felterjeszteni. A miniszter a miniszterium műszaki osztályának alapján határoz. Ugyanilyen eljárás alá esnek az előbbi községek építkezései vagy közmunkái, ha 100.000 leibe vagy ennél nagyobb összegbe kerülnek.

— **Proporcionális illetékek fizetése a mezőgazdasági termékek eladása után.** A hivatalos lap 45. száma közli a 2557. számú miniszteri rendeletet, mely szerint az összes mezőgazdasági termékek, mint buza, zab, árpa, tengeri, rozs, bab, lencse, len, kender, repce, burgonya, hagyma, cukorrépa, valamint mindennemű magvak eladása után egyszázalékos proporcionális illeték fizetendő. A rendelet csak a 200 leit meghaladó összegre vonatkozik, tekintet nélkül arra, hogy az ügylet írásbeli szerződések, vagy anélkül kötötték meg. Az egyszázalékos proporcionális illetéket az eladó fizeti minden esetben. Szállításoknál felmutatandó minden esetben az egyszázalékos proporcionális illeték befizetését igazoló irat.

— **Meglesz a Naptáregyesítés.** Az ortodoks egyház metropolitái Konstantinápolyban kongresszust tartottak, amelyen elhatározták, hogy a Julián naptár helyett a Gergely-naptárt vezetik be. Ez a határozat 1923. október 14-én lép érvénybe. Amikor az ó naptár szerint október 1-je lesz: 14-et fognak írni. A naptáregyesítés következménye az lesz, hogy ezentúl a római katolikus és az ortodoks egyház ünnepei egy napra fognak esni s megszűnik az a sok munkaszünetes nap, amely eddig olyan sok kárt okozott a gazdasági életnek.

— **Hadirokkantak figyelmébe.** Déva város polgármestere 2830/923. sz. hirdetményével közludomásra hozza, hogy mindazon hadirokkantak (műkéz, műláb), akik vizgyógyfürdőt óhajtanának venni, a kérvények megszerkesztése végett jelentkezzenek a városi tanács 7. számú irodájában.

Laptulajdonos és kiadó: LAUFER VILMOS.
Székely Lajos távollétében a szerkesztésért Kovács Károly felel.

INGYEN

kap egy üveg PARFÜMÖT, aki
3 kg. Schicht-Szarvas-Szappant

Publicitas 621

vesz.

153 3-10

Kapható minden kereskedésben.

MEGÉRKEZETT!
KÖNNYŰ BENZIN,
PETROLEUM
UTON VAN.

Schuleri Testvérek és Tsai Deva,
Telefonszám 8. 169 1-1 Sürgönyc.: Schulericomp.

Modern, csinos

hálószoba berendezés
függönyökkel
és terítőkkel **eladó.**

Cim a kiadóhivatalban.

152 4

Jó házból való fiu

tanulónak azonnal felvétetik

BREIER TESTVÉREK

158 3-3

vas-, fűszer-, termény- és porcellánkereskedésében

Déva, Strada Principele Carol 3.

Jó családból való és jó magaviseletű

fiu tanulónak felvétetik

Gál Béla üveg- és porcellánkereskedésében Déván.

163 2-

Női és férfi fehérnemű

szabásának és varrásának
tanítását aug. 1-én megkezdem. Értekezhetni lehet jul. 23-tól.

Cim a kiadóhivatalban.

Eladó

47 1 3

circa 3 és $\frac{1}{8}$ hold terjedelmű ingatlan
Déva város határában. Cim a kiadóban.

KELMEFESTŐ ÉS VEGYTISZTÍTÓ!

F. LIDOLT, DEVA

Strada Griviței (Bolgár-utca), régi gőzmalomban

FEST, TISZTIT!

Gyászruhák 24 óra alatt feketére festetnek.

GYŰJTŐHELYEK: 96 6 18

Dobra	Deva	Vajdahunyad
Plactér: Popovics- féle kalapüzletben.	Strada Regele Ferdinand No. 12	Cseh József- féle fűrészlé-üzletben.

HATÉK: özv. Sámuel Antalné kézimunka előnyomdájában.

Fűszer- és vaskereskedés-
ben a vasszakmát értő :: **segéd**
ki a román nyelvet is bírja
azonnali alkalmazást nyer.
Cim: Neumann Izsák, Fogaras.

Egy modern, új hálószoba,
egy kétrészes féderes
ágybetét és egy fallóra 166 1-1

sürgősen eladó.

Cim szíveségből Frajti Schuleri & Co. üzletében.

Segéd a rőfös- és fonál-
áru szakmából ::
mielőbbi belépésre felvétetik.

Ajánlatok: 167 1-1

Leopold Wohlberg céghez Arad, Bul. Reg. Ferdinand 22.

No. 500—1923.

CONVOCARE.

Având în vedere că Adunarea Generală a
COOPERATIVEI DACIA,
convocată pe ziua de 18 cor. în sala Pre-
torei Deva, nu sa ținut ne fiind prezenți
membrii în numărul cerut de statute, în
conformitate cu art. 27 se convoacă din nou

adunarea generală

pe ziua de 1 August cor. în localul
Pretorei plasei Deva, la ora 15 (3 p.
m.) care se va ține fără considerare
asupra numărului membrilor prezenți,
având a hotărâ asupra următoarei

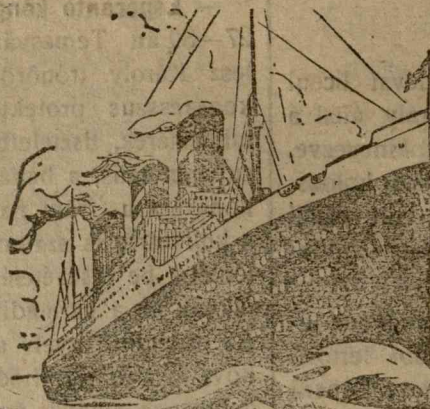
ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă a Consiliului de
Administrație.
2. Aprobarea bilanțului și a contului
perdere și profit pe anii 1921—1922, și
descărcarea Consiliului de gestiunea sa.
3. Repartizarea beneficiului net.
4. Raportul Comitetului de Supraveghere.
5. Complectarea definitivă a Consiliului
de Administrație prin alegere de noi
membrii, în locul celor aleși de Com. de
Supraveghere în baza art. 34.
6. Alegerea Comitetului de Supraveghere.
7. Ratificarea cumpărării imobilului din
Str. Regina Maria și Șaguna No. 7 și a
renovării lucrărilor de reparare angajate.
8. Aprobarea noilor membrii înrați în
societate dela Adunarea Generală de con-
stituire și a retragerii unor membrii.
9. Fixarea maximului până la care Con-
siliul poate angaja societatea
10. Aprobarea bugetului de cheltuieli și
salarii pe 1923.

Deva, la 18 Iulie 1923.

Consiliul de Administrație
al Cooperativei „Dacia”.

166 1-2

66 **LEVIATHAN** 99
gőzös

59956 brutto reg. tonna.

A legmodernebb, legnagyobb óceánjáró luxusgőzös.

A tüke, a tudomány és leleményesség legmagasabb
teljesítményének megtestesítése ez a csodahajó.
Összehasonlíthatatlanul kényelmes minden osztálya.

Indul New-York felé

1923. augusztus 7-én,

augusztus 28-án, szeptember 18-án, október 8-án és 29-én és így
tovább minden három hétben kedden Southampton és Cherbourg-ból.
Felvilágosítás kapható az alábbi címeznél.

Bréma—Amerika

között

a leggyorsabb és legkényelmesebb az utazás az United States Lines
pompás amerikai kormányhajóival:

„Gheorghe Washington”, „President Roosevelt”, „America”,
„President Filmore”, „President Harding”, „President Arthur”.

Előnyös alkalmi áruszállításokra.

Hajójegy, pénz, amerikai okmányok beszerzése végett és az amerikai
vizum megszerzéséhez díjtalan tanácsadással szolgál
a romániai vezérügynökség

UNITED STATES LINES

(amerikai állami vonalak)

„MERKUR”

165 1-2

Temesvár	Bukarest	Czernowicz
Hunyadi-utca 8.	Calea Moșilor 51.	Lillengasse 15.

Kérjen prospektust és hajólista számot.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy
téli tűzifaszükségletét

saját érdekében már most szerezze be,
mivel a tűzifa később tetemesen meg fog drágulni és
a szállításokkal is fennakadás lesz. 162 2-5
A szállítást és előjegyzést már most eszközöl

Zucker Gyula tűzifakereskedő Simeria (Piski).**ÉRTESÍTÉS!**

164 2-

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására
hozni, hogy Deván, Piața Unirii 11. sz. alatt levő

női és férfi divatáruházam

**férfi konfekció, kész fű- és gyermek-
ruha, kosztüm, raglan, esőköpeny és
munkásruha-osztállyal bővítettem ki.**

Dus választékban kaphatók kalapok, gallérok, kezelők,
nyakkendők, női és férfi fehérneműk, esőernyők,
női pongyolák, zsebkendők, férfi-, női- és gyermek-
harisnyák, fűdőrnhák, sapkák, paplanok, vásznak,
csipkefüggönyök, ágygarnitúrák, szövetek, kartonok,
zefírek, delainek, batistok, szalma- és gabonaszákok.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kéri, tisztelettel

Eugen Ringler

női és férfi divatáruház Deva, Piața Unirii (Főtér) 11.

ROMÁN BODEGA DÉVÁN
„Ciobanul” cégnél, Str. Principele Carol 13.

Van szerencsém b. tudomására hozni a hely-
beli és vidéki n. é. közönségnek, hogy a Str.
Principele Carol (Hunyadi-út) 13. szám alatt

BODEGA ÜZLETET

nyitottam, ahol kaphatók a legfinomabb italok,
likörök, drágasani borok, mindenfajta turók stb.

Naponta friss vaj és villásreggeli.

Kérem a n. é. közönséget, szíveskedjék üzletemet
felkeresni, hogy meggyőződést szerezhessen pontos
kiszolgálásomról, valamint szolid árainmról.

161 2-3

Tisztelettel C. OPREAN.

GAZDASÁGI IPAR R. T., DEVA

(VOLT TAKARMÁNYGYÁR)

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉGVITÓ MŰHELY,
VAS- ÉS FÉMONTÓDE.

*Elvállal legjutányosabb feltételek
mellett gépek, autók, motorok,
vasuti járművek stb. javítását.*

*Mindennemű gépberendezésekhez
szükséges vas- és fémalkat-
részek és szerelvények le-
öntését és megmunkálását.* 151 5-8

**Vásárol használt vagy javításra
szoruló gépeket, motorokat stb.**